

Lärare för förskola och förskoleklass - grunden till lärande I Teacher for Pre-school - the Foundation to Learning I

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: LFK011

Version: 9.1

Fastställt av: Utbildningsutskottet 2011-09-21

Gäller från: HT 2011

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Didaktik (G1F)

Utbildningsområde: Undervisning

Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Förkunskapskrav: För studenter som läser kursen som sin första inriktning:

- Allmänt utbildningsområde 1, 30 högskolepoäng, där minst 15 högskolepoäng ska vara godkända, därav all VFU

För studenter som läser kursen som sin andra inriktning:

- Godkänt resultat i Allmänt utbildningsområde 1, 30 högskolepoäng
- Minst 45 högskolepoäng från den första inriktningen ska vara godkända, därav all VFU, (eller motsvarande)

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

Utifrån ett historiskt-, kulturellt- och samhällsvetenskapligt perspektiv problematiserar delkursen de olika faktorer som har påverkat och påverkar barnet, familjen och förskolan. Vidare behandlas de estetiska uttrycksformerna, IKT som pedagogiskt redskap i förskolan, etiska aspekter av hållbarhet samt lekens betydelse för barns lärande och utveckling. Slutligen belyses och problematiseras det pedagogiska ledarskapet och dess inverkan på barnets socialiseringsprocess utifrån ett mångfalds-, jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv. Det pedagogiska ledarskapet innefattar ansvar för ett systematiskt kvalitetsarbete vilket konkretiseras i kursen. I delkursen ingår enstaka dagar verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

Delkursen behandlar olika sätt att främja arbetet i förskolan, utifrån pedagogiska och didaktiska forsknings/ ämnesområden, där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Delkursens innehållsliga mål introduceras i den högskoleförlagda utbildningen och realiseras under den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU).

Mål

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

Efter genomgången delkurs skall studenten kunna

- redogöra för läroplanen för förskolan såväl dess framväxt som innehåll samt hur förskolan gestaltas i ett internationellt perspektiv
- problematisera hållbarhetsfrågor ur ett etiskt och kulturellt perspektiv
- redogöra för hur det egna ledarskapet kan påverka barnets socialiseringsprocess med utgångspunkt i ett mångfalds-, jämställdhets-, och jämlikhetsperspektiv
- redogöra för de estetiska uttrycksformernas betydelse för barns lärande och utveckling
- redogöra för lekens betydelse för barns lärande och utveckling

- redogöra för hur tal-, skrift- och matematikutvecklande miljöer kan gestaltas i förskolan
- redogöra för hur IKT som pedagogiskt redskap kan användas i förskolan
- kritiskt granska och tolka meningsskapande strukturer i texter för barn
- planera, leda och utvärdera en aktivitet samt muntligen och skriftligen redogöra för arbetsprocessen

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

Efter genomgången delkurs skall studenten kunna

- redogöra för begreppen barnperspektiv och barns perspektiv
- reflektera över den egna rollen i det pedagogiska arbetet med barn i förskolan
- redogöra för hur möjligheter till delaktighet och inflytande för vårdnadshavare i förskolans verksamhet skapas
- redogöra för hur arbetslaget och andra företrädare för verksamheten kan samverka för barns bästa
- redogöra för hur en språk- och lärandemiljö som kännetecknas av kreativitet, aktivitet och ansvarstagande kan gestaltas i förskolan
- genomföra och analysera observationer i relation till yrkesrollen

Efter genomgången VFU skall studenten kunna:

- samverka med arbetslaget och andra företrädare i verksamheten för barnens bästa
- utveckla förmåga att utifrån observationer av barns behov, utvecklingsnivå, erfarenheter och intressen analysera, planera och genomföra verksamhet med utgångspunkt i barnets lärande
- planera, genomföra och utvärdera verksamhet för att främja barns lärande och utveckling
- stimulera till en lärandemiljö som kännetecknas av kreativitet, aktivitet och ansvarstagande
- utveckla förmåga att se barns individuella behov för deras lärande och utveckling

Undervisningsformer

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

Föreläsningar, seminarier, workshops, arbete i studiegrupp, skrivande i yrkesdagbok samt enstaka dagar i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU).

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

Föreläsningar, seminarier, arbete i studiegrupp, skrivande i yrkesdagbok samt verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

Undervisningen bedrivs på svenska.

Examinationsformer och betygsskala

Den här kursen upphör och ges nu för sista gången. Studenten kommer att erbjudas åtta (8) examinationstillfällen inom loppet av tre (3) år. Dock gäller alltså grundregeln att student har rätt att genomgå maximalt fem (5) examinationstillfällen.

När det gäller den verksamhetsförlagda utbildningen skall studenten ha rätt att genomgå två (2) praktiktillfällen.

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

Litteraturseminarier, enskild skriftlig tentamen, rörelse-/rytmikworkshop, gestaltning, studiegruppsarbete och närvaro för VFU-dagar.

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

En enskild skriftlig rapport, litteraturseminarier, en enskild skriftlig reflektion, närvaro på och bedömning av studentens arbete i förskolan (se särskilda bedömningskriterier för VFU inriktningstermin 1) samt en enskild skriftlig didaktisk reflektion över arbetet i förskolan (VFU-portfölj).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Studenterna inbjuds till kursplanering innan delkurserna påbörjats. Efter halva tiden sker en gemensam mittkursvärdering i respektive delkurs samt en enskild och skriftlig kursvärdering i slutet av varje delkurs.

Övrigt

Kursen ingår i Lärarutbildningen.

Kursen är tidigare fastställd av Lärarutbildningsnämnden 2008-04-14.

Bilaga: Litteraturlista för Lärare för förskola och förskoleklass - grunden till lärande I (LFK011)

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

- Andersson, Maria & Druker, Elina (red.) (2008). *Barnlitteraturanalyser*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. (213 s.)
- Banér, Anne (2005). *Barns rätt till kultur*. Stockholm: Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (110 s.)
- Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*. (2009). Stockholm: UNICEF Sverige. (64 s.)
- Björneloo, Inger (2007). *Innebörder av hållbar utveckling: en studie av lärares utsagor om undervisning*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet. Tillgänglig på Internet: <<http://hdl.handle.net/2077/10517>> (kap. 2, 3, 6) (57 s.)
- Bølgan, Nina. (2006). *Temahefte om IKT i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. (40 s.)
- Delegationen för jämställdhet i förskolan. (2006). *Jämställdhet i förskolan: om betydelsen av jämställdhet och genus i förskolans pedagogiska arbete: slutbetänkande*. Stockholm: Fritzes. (s. 59-71, 73-135, 139-167, 105 s.)
- Doverborg, Elisabet & Emanuelsson, Göran (red.) (2006). *Små barns matematik: erfarenheter från ett pilotprojekt med barn 1-5 år och deras lärare*. 1. uppl. Göteborg: NCM, Göteborgs universitet. (190 s.)
- Enström, Nina, Jakobsson, Birgitta & Klocklång, Mats (2006). *Förskolan är framtidens arbetsplats*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. (95 s.)
Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1866>
- Granberg, Ann (2006). *Småbarns sagostund: kultur, språk och lek*. 2. uppl. Stockholm: Liber. (144 s.)
- Jensen, Mikael (2007). *Lärande och låtsaslek: ett kognitionsvetenskapligt utvecklingsperspektiv*. Licentiatavhandling Göteborg : Göteborgs universitet, 2007. (s. 34-40 , kap. 6-7) (35 s.)
- Lekens roll i förskola och förskoleklass*. (2006). Stockholm: Lärarförbundets förlag. (8-117 s.) (111 s.)
- Lillard, Angeline (2002). Pretend play and cognitive development. In Goswami, Usha C. (Ed.), *Handbook of cognitive development*. London: Blackwell. (s 188-205) (19 s.)
- Lindgren, Anne-Lie & Sparrman, Anna (2003). Om att bli dokumenterad: etiska aspekter på förskolans arbete med dokumentation. *Pedagogisk Forskning i Sverige* årg 8 nr 12. (s. 58-69, 12 s.)
- Lunneblad, Johannes (2009). *Den mångkulturella förskolan - motsägelser och möjligheter*. Lund: Studentlitteratur. (120 s.)
- Läroplan för förskolan Lpfö 98: reviderad 2010*. (2010). Stockholm: Skolverket .
Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2442> (16 s.)
- Løkken, Gunvor, Haugen, Synnøve & Røthle, Monika (red.) (2006). *Småbarnspedagogik: fenomenologiska och estetiska förhållningssätt*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (kap. 2, 4, 7, 12, 42 s.)
- Martin Korpi, Barbara (2006). *Förskolan i politiken : om intentioner och beslut bakom den svenska förskolans framväxt*. Stockholm: Utbildnings- och kulturdepartementet, Regeringskansliet. Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/6277/a/65255> (95 s.)
- Pramling, Inger & Årlemalm-Hagsér, Eva (2009). Många olika genusmönster existerar samtidigt i förskolan. *Pedagogisk forskning i Sverige* 2009 årg 14 nr 2. (s. 89-109) (21 s.)
- Sheridan, Sonja & Pramling Samuelsson, Ingrid (2009). *Barns lärande - fokus i kvalitetsarbetet*. Stockholm: Liber AB. (112 s.)
- Starting strong II: early childhood education and care*. (2006). Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Utvalda sidor (ca 20-25 s.)
- Svensson, Ann-Katrin (2009). *Barnet, språket och miljön*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur. (225 s.)
- Tidningen Förskolans red.(2004). *Förskolans pedagogiska rum - med plats för alla sinnen*. Stockholm: Lärarförbundet. (141

s.)

Åberg, Ann & Lenz Taguchi, Hillevi (2005). *Lyssnandets pedagogik: etik och demokrati i pedagogiskt arbete*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (s 35-75). (41 s.)

Handböcker/referenslitteratur

Krok, Göran & Lindewald, Maria (2003). *Portfolio i förskolan: att komma igång*. Stockholm: Gothia. (116 s.)

Pope Edwards, Carolyn (2005). *Children's play in cross-cultural perspective: A new look at the Six culture study*. Oxford: University press of America. (16 s.)

Roopnarine, Jaipaul L., Johnson, James E. & Hooper, Frank H. (red) (1994). *Children's play in diverse cultures*. Albany: State University of New York Press. (s. 194-211). (18 s.)

Svenska skrivregler. 3., [utök.] utg. (2008). Stockholm: Liber. (263 s.)

Svensson, Ann-Katrin (2005). *Språkglädje: språklekar i förskola och skola*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur. (204 s.)

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

Arnér, Elisabeth & Tellgren, Britt (2006). *Barns syn på vuxna: att komma nära barns perspektiv*. Lund: Studentlitteratur. (140 s.)

Arnesson Eriksson, Marie (2010). *En bra start: om inskolning och föräldrakontakt i förskolan*. Stockholm: Lärarförbundets förlag. (157 s.)

Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter. (2009). Stockholm: UNICEF Sverige. (64 s.)

Dysthe, Olga, Hertzberg, Frøydis & Hoel, Torlaug Løkenstgard (2011). *Skriva för att lära: skrivande i högre utbildning*. Lund: Studentlitteratur. (s. 79-146, 67 s.)

Johansson, Eva (2003) Att närma sig barns perspektiv. Forskares och pedagogers möten med barns perspektiv. *Pedagogisk forskning i Sverige*. Årgång 8, nr 1-2, sid 42-57. (15 s.)

Johansson, Eva (2003). *Möten för lärande*. Forskning i fokus, nr 6. Stockholm: Skolverket. (250 s.)

Johansson, Eva & Pramling Samuelsson, Ingrid (red.) (2003). *Förskolan: barns första skola!*. Lund: Studentlitteratur. (200 s.)

Lindahl, Marita (1998). *Lärande småbarn*. Lund: Studentlitteratur. (182 s.)

Läroplan för förskolan Lpfö 98: reviderad 2010. (2010). Stockholm: Skolverket .
Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2442> (16 s.)

Nelson, Anders & Svensson, Krister (2005). *Barn och leksaker i lek och lärande*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (157 s.)

Pape, Kari (2001). *Social kompetens i förskolan: att bygga broar mellan teori och praktik*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (203 s.)

Pramling Samuelsson, Ingrid & Asplund Carlsson, Maj (2003). *Det lekande lärande barnet: i en utvecklingspedagogisk teori*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (Kap. 5, 6, 8). (36 s.)

Pramling Samuelsson, Ingrid & Lindahl, Marita (1999). *Att förstå det lilla barnets värld: med videons hjälp*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (127 s.)

Rubenstein Reich, Lena & Wesén, Bodil (1986). *Observera mera!* Lund: Studentlitteratur. (79 s.)

Sandberg, Anette (red.) (2008). *Miljöer för lek, lärande och samspel*. Lund: Studentlitteratur. (162 s.)

Skolverket (2008). *Tio år efter förskolereformen: nationell utvärdering av förskolan*. Stockholm: Skolverket. (125 s.)

Svensson, Ann-Katrin (2009). *Barnet, språket och miljön*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur. (225 s.)

Wehner-Godee, Christina. (2000). *Att fånga lärandet*. Stockholm: Liber. (118 s.)

Öhman, Margareta (1996). *Empati genom lek och språk*. Stockholm: Liber. (244 s.)

Tillkommer artiklar och referenslitteratur enligt kursledarens anvisningar.

Handböcker/referenslitteratur

Svenska skrivregler. 3., [utök.] utg. (2008). Stockholm: Liber. (263 s.)